

กรมกิจการเด็กและเยาวชน
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

จัดทำโดย ศูนย์ปฏิบัติการโครงการอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
พิมพ์ครั้งที่ 1 มิถุนายน 2564
พิมพ์ที่ สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์

กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
มีภารกิจหลักในการคุ้มครองสวัสดิภาพ พิทักษ์สิทธิ และจัดสวัสดิการสำหรับเด็ก เยาวชน
และครอบครัว โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญ
ตามแผนบูรณาการพัฒนาค้นตลอดช่วงชีวิต โดยการจัดสวัสดิการเงินอุดหนุน 600 บาท ให้แก่เด็กแรกเกิด
จนถึง 6 ปี ที่อยู่ในครัวเรือนที่มีรายได้น้อย ซึ่งจากผลงานการวิจัยของศาสตราจารย์ ดร. เจมส์ เจ เฮคแมน
นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล พบว่า การลงทุนในเด็กเล็กจะได้รับผลตอบแทนในระยะยาว กลับมาถึง 7 เท่า
รวมทั้งประสบการณ์ในการดำเนินงานโครงการอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดในต่างประเทศพบว่า
ช่วยลดความเหลื่อมล้ำและความยากจนได้ โครงการนี้จึงนับเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่ช่วยให้เด็ก
ที่อยู่ในครัวเรือนที่มีรายได้น้อย ที่มีอายุระหว่าง 0 - 6 ปี ได้รับการพัฒนาศักยภาพและการคุ้มครองทางสังคม
เป็นการลดช่องโหว่ของระบบสวัสดิการสังคมของประเทศไทย ผลสำเร็จเกิดจากการขับเคลื่อนการดำเนินงาน
ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งนอกจากจะสามารถแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของ พ่อ แม่ ผู้ปกครองแล้ว
ยังถือเป็นมาตรการให้ผู้เลี้ยงดูเด็กนำเด็กเข้าสู่ระบบการให้บริการของภาครัฐ เพื่อให้เด็กมีคุณภาพชีวิตที่ดี
มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย สามารถเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของรัฐได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ซึ่งปัจจุบันมีเด็ก
ที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด จำนวน 2,195,150 ราย (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2564)
จากเด็กผู้มีสิทธิทั้งหมด จำนวน 2,196,732 ราย ภายใต้เงื่อนไขการให้เงินอุดหนุนฯ ตามมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2562 คือ ให้เงินอุดหนุนฯ แก่เด็กแรกเกิด ถึง 6 ปี ที่อยู่ในครัวเรือนที่มีรายได้น้อยไม่เกิน
100,000 บาท ต่อคน ต่อปี รายละ 600 บาท ต่อเดือน โดยการดำเนินงานที่สำคัญในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563
ประกอบด้วย การผลักดันการจัดสวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดแบบถ้วนหน้า การพัฒนา
ระบบฐานข้อมูลเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดฯ การเชื่อมโยงส่งต่อข้อมูลเพื่อพัฒนากลุ่มเป้าหมาย
การติดตามพัฒนาการของเด็กและการเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุขของผู้รับสวัสดิการ การประสานงาน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนงาน และการเตรียมการถ่ายโอนภารกิจโครงการสู่ท้องถิ่นเพื่อความยั่งยืน

การขับเคลื่อนการดำเนินงานในปัจจุบัน นอกจากกรมกิจการเด็กและเยาวชนแล้ว
ยังมีหน่วยงานสำคัญที่เป็นพันธมิตรร่วมขับเคลื่อนนโยบายอีกหลายหน่วยงาน
ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร
และเมืองพัทยา พร้อมทั้งภาคีเครือข่ายภาควิชาการ อาทิ องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF)
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI)
เป็นต้น เพื่อให้เกิดรูปแบบการจัดสวัสดิการสำหรับเด็กเล็กที่เหมาะสมกับบริบทสังคมไทย อันเป็นการ
ลดความเหลื่อมล้ำและลดปัญหาการตกหล่นของเด็กที่ยากจนแต่เข้าไม่ถึงสิทธิขั้นพื้นฐานที่ควรได้รับ
และทำให้เด็กทุกกลุ่มได้รับการดูแลที่เหมาะสมตั้งแต่แรกเกิดและพร้อมเข้าสู่ช่วงวัยอื่น ๆ ต่อไป

โครงสร้าง องค์กร

1.

หน้า 1

2.

ข้อมูล
โครงการเงินอุดหนุน
เพื่อการเลี้ยงดู
เด็กแรกเกิด

หน้า 2

ผลการ
ดำเนินงาน

3.

หน้า 4

4.

สรุปข้อมูล
การติดตาม
ผลการดำเนินงาน
โครงการฯ

หน้า 11

5.

ก้าวต่อไป
ของสวัสดิการ
เงินอุดหนุน
เพื่อการเลี้ยงดู
เด็กแรกเกิด

หน้า 18

1. โครงสร้าง องค์กร

อธิบดี

กรมกิจการเด็กและเยาวชน

นางสุภัชชา สุทธิพล

รองอธิบดี

กรมกิจการเด็กและเยาวชน

นางสาวอุไร เล็กน้อย

ผู้เชี่ยวชาญ

เฉพาะด้านเยาวชน

นางภาวินี สุมลตรี

ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการ

โครงการเงินอุดหนุน

เพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

นางปิยะวดี พงศ์ไทย

งานนโยบาย
และวิชาการ

งานพัฒนาระบบ
ฐานข้อมูลโครงการ
เงินอุดหนุน
เพื่อการเลี้ยงดู
เด็กแรกเกิด

งานงบประมาณ
เงินอุดหนุนเพื่อการ
เลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
และงบประมาณโครงการ

งานบริหารทั่วไป

2.

ข้อมูล โครงการเงินอุดหนุน เพื่อการเลี้ยงดู เด็กแรกเกิด

นโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลเพื่อแก้ปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำของสังคม โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2558 เห็นชอบหลักการโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด โดยให้เงินอุดหนุนแก่เด็กที่เกิดระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2558 ถึง 30 กันยายน 2559 และอยู่ในครัวเรือนที่ยากจน หรือเสี่ยงต่อความยากจน รายละ 400 บาท ต่อเดือน เป็นเวลา 12 เดือน ถือเป็นสวัสดิการขั้นพื้นฐานเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่าย ทำให้เด็กได้รับการเลี้ยงดูอย่างมีคุณภาพและมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย โดยความร่วมมือจากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) พบว่าการให้เงินกลุ่มเป้าหมายเป็นจำนวนเงิน 600 บาท ต่อเดือน ต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 3 ปี มีผลต่อการลดลงของความยากจนที่วัดด้วยดัชนีช่องว่างความยากจน (poverty gap) โดยจะลดลงมากที่สุดหากรัฐบาลให้เงินอุดหนุนจำนวน 600 บาทต่อเดือน เป็นระยะเวลา 3 ปีแรกหลังคลอด โดยจะช่วยลดความยากจนได้มากกว่าการให้เงิน 400 บาท ต่อเดือน เป็นเวลา 1 ปี ถึง 6 เท่าตัว

การให้เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด จนถึง 6 ปี ถือเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของเด็กเล็ก เป็นการสร้างรากฐานของการพัฒนา นโยบายทรัพยากรมนุษย์ และได้รับการพัฒนานโยบายอย่างต่อเนื่อง มีการขยายระยะเวลาให้เงินอุดหนุนฯ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี และเพิ่มวงเงินจาก 400 บาท เป็น 600 บาท ต่อคน ต่อเดือน โดยมีกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมกิจการเด็กและเยาวชน เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนภารกิจดังกล่าว และมีหน่วยงานสำคัญที่ร่วมขับเคลื่อนนโยบายอีกหลายหน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

2.1 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อจัดสวัสดิการและเป็นหลักประกันสิทธิขั้นพื้นฐาน ให้เด็กได้รับการเลี้ยงดูที่มีคุณภาพ
- 2) เพื่อสร้างระบบคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) ความเหลื่อมล้ำ
- 3) เพื่อให้พ่อแม่ผู้ปกครองนำเด็กเข้าสู่ระบบการบริการทางสังคมขั้นพื้นฐานของรัฐ
- 4) เพื่อส่งเสริมให้เด็กแรกเกิดและเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเติบโตเข้าสู่ช่วงวัยอื่น

2.2 เป้าหมาย

เด็กแรกเกิดในครัวเรือนที่มีรายได้น้อย ได้รับสวัสดิการเงินอุดหนุนผ่าน พ่อ แม่ หรือผู้ปกครองที่เป็นผู้ดูแล ทำให้เข้าถึงสวัสดิการของรัฐ ได้รับการเลี้ยงดูให้มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย เป็นไปตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ได้แก่ สิทธิที่จะมีชีวิตรอด และสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา อันเป็นรากฐานในการเติบโตสู่ช่วงวัยอื่นอย่างมีคุณภาพ

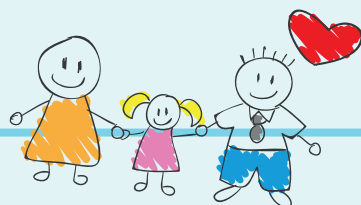
2.3 ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน ดังนี้

1) **เด็กปฐมวัย** : มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย เข้าถึงบริการทางการแพทย์ ได้รับการเลี้ยงดูจากครอบครัว อย่างเหมาะสม เติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพและมีศักยภาพ รองรับสังคมผู้สูงอายุได้ในอนาคต

2) **พ่อ แม่ หรือผู้ปกครองที่เลี้ยงดูเด็ก** : ช่วยแบ่งเบาภาระ ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเด็ก การเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุข ทำให้มีความรู้ในการเลี้ยงดูอย่างมีคุณภาพ และได้รับสวัสดิการอื่นเพิ่มเติม เช่น การส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำ นอกจากนี้ครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) ที่มีรายได้ ลดลง และมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ของโครงการฯ สามารถลงทะเบียนขอรับสิทธิเพื่อได้รับประโยชน์ที่ภาครัฐจัดให้ได้เช่นกัน

2.4 ความก้าวหน้านโยบาย

ระยะที่ 1 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2558 โดยถือเป็นปีเริ่มโครงการฯ ซึ่งอยู่ในช่วงแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กที่อยู่นอกระบบประกันสังคม ในครัวเรือนยากจน ที่เสี่ยงต่อความยากจน คือ รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยไม่เกิน 36,000 บาท ต่อคน ต่อปี และเป็นเด็กที่เกิดระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2558 ถึง 30 กันยายน 2559 โดยได้รับเงินอุดหนุน รายละ 400 บาท ต่อเดือน เป็นระยะเวลา 1 ปี โดยเด็กต้องมี สัญชาติไทย ซึ่งไม่เป็นผู้ได้รับสิทธิเงินสงเคราะห์บุตรจากกองทุน ประกันสังคม ไม่ได้รับสวัสดิการใดจากรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ และไม่อยู่ในความดูแลของหน่วยงานของรัฐ

ระยะที่ 2 มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2559 อยู่ในช่วงแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564) กลุ่มเป้าหมาย มุ่งเน้นเด็กที่อยู่ใน ครัวเรือนยากจน ที่เสี่ยงต่อความยากจนให้ครอบคลุมและ ต่อเนื่อง โดยขยายเวลาการให้เงินอุดหนุนฯ ตั้งแต่แรกเกิด จนถึงอายุ 3 ปี และขยายวงเงินอุดหนุนจาก 400 บาท เป็น 600 บาท ต่อคน ต่อเดือน

ต่อมา มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2560 เห็นชอบให้ยกเลิกเงื่อนไขผู้มีสิทธิที่ต้องไม่เป็นผู้ที่อยู่ใน ระบบประกันสังคม โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ทั้งนี้ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยง ข้อมูลผู้มีรายได้ต่ำตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการ ของรัฐ นำมาใช้เป็นเกณฑ์กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วม โครงการและกระบวนการตรวจสอบ และรับรองสิทธิ

ระยะที่ 3 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2562 เห็นชอบการขยายระยะเวลาให้เงินอุดหนุนฯ ตั้งแต่แรกเกิด จนถึง 6 ปี และขยายฐานรายได้ของกลุ่มเป้าหมาย เฉลี่ยไม่เกิน 100,000 บาท ต่อคน ต่อปี โดยให้เริ่มตั้งแต่ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

3. ผลการ ดำเนินงาน

3.1 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

ปีงบประมาณ พ.ศ.	2559	2560	2561	2562	2563
จำนวนผู้ได้รับเงิน (คน)	90,216	310,041	518,174	518,811	1,758,633
งบประมาณที่ใช้ (ล้านบาท)	278.5711	1,912.7872	3,499.8253	4,353.6172	15,046.8896

3.2 ผลการดำเนินงานที่สำคัญ

1) การผลักดันสวัสดิการแบบถ้วนหน้า : คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์) เป็นประธาน ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการช่วยเหลือและจัดสวัสดิการเงินอุดหนุนฯ ให้ครอบคลุมเด็กที่อยู่ในครอบครัวยากจนมาอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลจากรายงานผลการติดตามประเมินผลกระทบโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด โดย ดร.สมชัย จิตสุชน สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ปี 2561 พบว่า มีอัตราการตกหล่นคนจน (Exclusion error) ร้อยละ 30 กล่าวคือ มีเด็กแรกเกิดที่อยู่ในครอบครัวยากจนถึงร้อยละ 30 ยังเข้าไม่ถึงสวัสดิการเงินอุดหนุน จนทำให้สูญเสียโอกาสในการพัฒนาตนเองตามศักยภาพที่ควรจะเป็น และคนที่ไม่ได้อยู่ในครอบครัวยากจนได้รับเงินอุดหนุน (Inclusion error) สอดคล้องกับข้อค้นพบทั่วโลกว่า การคัดแยกคนจนได้อย่างสมบูรณ์แบบ (Perfect targeting) นั้นเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ดังนั้นหากมีการปรับฐานกลุ่มเป้าหมายโครงการเป็นการให้เงินอุดหนุนแก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดจนอายุครบ 6 ปี แบบถ้วนหน้า จะเป็นการแก้ปัญหาการตกหล่นของเด็กที่มาจากครัวเรือนยากจนแต่ไม่ได้รับเงินอุดหนุน นอกจากนี้สถานการณ์การติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ตั้งแต่ปี 2563 ส่งผลกระทบต่อหลายครัวเรือนที่มีเด็กเล็กทำให้มีรายได้ลดลง การให้เงินอุดหนุนแบบถ้วนหน้า จึงเป็นการช่วยเหลือครอบครัวยากจนได้อย่างครอบคลุม ในการนี้ จึงได้มีความพยายามส่งเสริมให้เกิดนโยบายการให้สวัสดิการแบบถ้วนหน้า

คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ 2/2563 เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2563 เห็นชอบแนวทางการจัดสวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดแบบถ้วนหน้า ในอัตรา 600 บาท ต่อคน ต่อเดือน เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ นำเสนอแนวทางการจัดสวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดแบบถ้วนหน้า ต่อคณะรัฐมนตรี

ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2558

- เด็กที่เกิดระหว่าง 1 ตุลาคม 2558 ถึง 30 กันยายน 2559
- ให้เฉพาะผู้ที่อยู่จนครบระบบประกันสังคม
- ฐานรายได้ของกลุ่มเป้าหมายเฉลี่ยไม่เกิน 36,000 บาท ต่อคน ต่อปี
- เงินอุดหนุนเด็ก 0 - 1 ปี 400 บาท ต่อคน ต่อเดือน

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2560

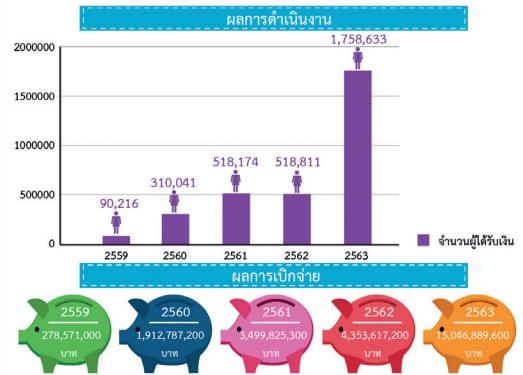
- ให้ยกเลิกเงื่อนไขประกันสังคม
- ให้เทียบข้อมูลผู้มีรายได้น้อย โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ
- ปรับปรุงกระบวนการตรวจสอบและรับรองสถานะของครัวเรือน

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2559

- เพิ่มวงเงินอุดหนุนจากรายละ 400 บาท ต่อเดือน เป็น 600 บาท ต่อเดือน
- ขยายระยะเวลาการให้เงินอุดหนุนจากเดิม 0 - 1 ปี เป็น 0 - 3 ปี
- นำร่อง e-Payment โครงการจ่ายเงินสวัสดิการภาครัฐ

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2562

- ขยายระยะเวลาให้เงินอุดหนุน ตั้งแต่แรกเกิด - 6 ปี
- ขยายฐานรายได้ของกลุ่มเป้าหมายเฉลี่ยไม่เกิน 100,000 บาท ต่อคน ต่อปี

ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2563

ผลการดำเนินงานในปีปัจจุบัน

โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2558

- เด็กที่เกิดระหว่าง 1 ตุลาคม 2558 ถึง 30 กันยายน 2559
- ให้เฉพาะผู้ที่อยู่จนครบระบบประกันสังคม
- ฐานรายได้ของกลุ่มเป้าหมายเฉลี่ยไม่เกิน 36,000 บาท ต่อคน ต่อปี
- เงินอุดหนุนเด็ก 0 - 1 ปี 400 บาท ต่อคน ต่อเดือน

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2559

- เพิ่มวงเงินอุดหนุนจากรายละ 400 บาท ต่อเดือน เป็น 600 บาท ต่อเดือน
- ขยายระยะเวลาการให้เงินอุดหนุนจากเดิม 0 - 1 ปี เป็น 0 - 3 ปี
- นำร่อง e-Payment โครงการจ่ายเงินสวัสดิการภาครัฐ

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2560

- ให้ยกเลิกเงื่อนไขประกันสังคม
- ให้เทียบข้อมูลผู้มีรายได้น้อย โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ
- ปรับปรุงกระบวนการตรวจสอบและรับรองสถานะของครัวเรือน

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2562

- ขยายระยะเวลาให้เงินอุดหนุน ตั้งแต่แรกเกิด - 6 ปี
- ขยายฐานรายได้ของกลุ่มเป้าหมายเฉลี่ยไม่เกิน 100,000 บาท ต่อคน ต่อปี

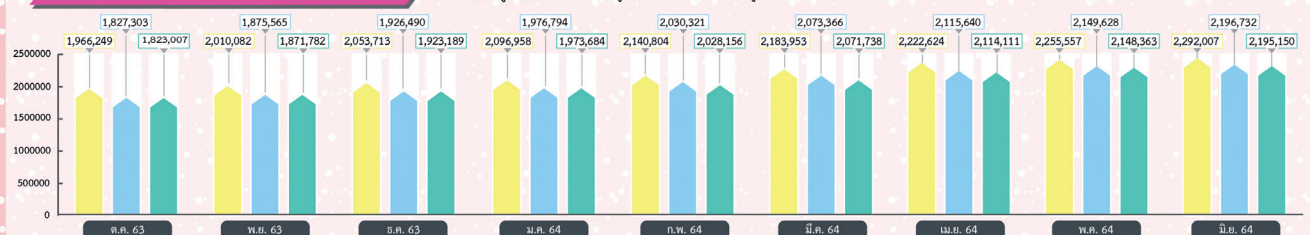
ผลการดำเนินงาน

ปี	2559	2560	2561	2562	2563	2564 (พ.ค. 63 - มิ.ย. 64)
ผู้ลงทะเบียน (คน)	205,812	428,811	761,839	1,080,147	1,912,098	2,292,007
ผู้มีสิทธิได้รับเงิน (คน)	202,716	415,169	681,629	880,893	1,763,797	2,196,732
ผู้ได้รับเงิน (คน)	90,216	310,041	518,174	518,811	1,758,633	2,195,150
เงิน (บาท)	278,571,000	1,912,787,200	3,499,825,300	4,353,617,200	15,046,889,600	12,020,397,400

ตารางเปรียบเทียบ จำนวนผู้ได้รับเงิน จำนวนเงิน

ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2564

ผลการเบิกจ่าย ปีงบประมาณ 2564

ปี	พ.ค. 63	พ.ย. 63	ธ.ค. 63	ม.ค. 64	ก.พ. 64	มี.ค. 64	เม.ย. 64	พ.ค. 64	มิ.ย. 64
เงิน (บาท)	1,269,616,000	1,268,455,000	1,302,010,600	1,323,407,600	1,354,308,400	1,345,051,000	1,365,392,400	1,368,994,800	1,423,161,600

ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2564

2) โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเงินอุดหนุน เพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดฯ เพื่อรองรับการขยายระยะเวลาเงินอุดหนุนฯ ตั้งแต่แรกเกิด ถึง 6 ปี แบบขยายฐานรายได้ไม่เกิน 100,000 บาท ต่อคน ต่อปี : การพัฒนาระบบฐานข้อมูลดังกล่าว ทำให้เกิด

(1) ระบบฐานข้อมูลเงินอุดหนุนฯ ที่สามารถแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูล ผ่านระบบ e-Payment ในรูปแบบ Web Service

(2) ระบบประมวลผลและการรายงานผลข้อมูล ที่รองรับการขยายฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมายที่มากขึ้น

(3) ระบบตรวจสอบการจ่ายเงินอุดหนุนฯ ที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับ แจ้งเตือนการเปลี่ยนแปลงข้อมูล และเพิ่มสิทธิการเข้าถึงข้อมูลของเจ้าหน้าที่

(4) ระบบตรวจสอบสิทธิด้วยตนเอง (Self Service) รวมทั้งข้อมูลการได้รับเงินอุดหนุนฯ ผ่าน Web Application ซึ่งประชาชนจะได้รับความสะดวก รวดเร็ว ในการรับบริการมากยิ่งขึ้น

ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพัฒนากระบวนการเชื่อมโยงผู้ลงทะเบียนกับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง และระบบการพิสูจน์ และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล (DOPA-Digital ID) เพื่อเพิ่มช่องทางการเข้าถึงบริการที่หลากหลายให้แก่ประชาชน

3) การเชื่อมโยงส่งต่อข้อมูลเพื่อการพัฒนา กลุ่มเป้าหมาย : การส่งต่อข้อมูลแม่เลี้ยงเดี่ยวในโครงการเพื่อการช่วยเหลือคุ้มครองทางสังคม จำนวน 35,921 คน พร้อมด้วยข้อมูลแม่วัยรุ่น (อายุต่ำกว่า 20 ปี) จำนวน 62,078 คน (ข้อมูลปี 2563) ให้แก่ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดและบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด เพื่อประโยชน์ในการให้บริการคลินิกแม่เลี้ยงเดี่ยว การสร้างอาชีพ การคุ้มครองช่วยเหลือ และจัดสวัสดิการที่เหมาะสม แก่กลุ่มเป้าหมายในระดับพื้นที่

4) การติดตามพัฒนาการและการเข้าถึงบริการ ด้านสาธารณสุขของผู้รับสวัสดิการ : กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมอนามัย ซึ่งเป็นภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินงาน ได้นำข้อมูลทารกที่มารดาเข้าร่วมโครงการฯ มาเชื่อมโยงกับข้อมูลการได้รับการคัดกรองพัฒนาการด้วยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM : Development Surveillance and Promotion Manual) เพื่อเป็นการวัดผลการดำเนินงานด้านการขับเคลื่อนโครงการในมิติการสนับสนุนให้เกิดการเข้าถึง

บริการคัดกรองพัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งพบว่ากลุ่มมารดาที่ได้รับเงินอุดหนุนฯ เข้าร่วมประเมินคัดกรองพัฒนาการเพิ่มขึ้นทุกปี โดยข้อมูล เดือนพฤศจิกายน 2563 เด็กในโครงการที่มีข้อมูลอยู่ในคลังข้อมูลสุขภาพ (HDC) มีจำนวนทั้งสิ้น 1,751,328 คน ได้รับการประเมินพัฒนาการจำนวน 1,377,582 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 78.66 ทำให้เห็นว่าการได้รับเงินอุดหนุนฯ ทำให้กลุ่มเด็กเหล่านี้เข้าถึงบริการมากยิ่งขึ้น การได้รับเงินอุดหนุนฯ จึงเป็นช่องทางหนึ่งที่เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการ สามารถให้การช่วยเหลือและส่งเสริมสวัสดิการด้านต่าง ๆ และให้การรักษายาบาลถ้าจำเป็นได้ทันทั่วถึง

5) การถ่ายโอนภารกิจโครงการสู่ท้องถิ่นเพื่อความยั่งยืน : การเตรียมการถ่ายโอนภารกิจโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีมติเห็นชอบร่างแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563 - 2565 และอยู่ระหว่างนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งกำลังดำเนินการจัดทำร่างคู่มือการปฏิบัติงานและแนวทางการถ่ายโอน ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย และสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ก.ก.ถ.)

6) การประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนงานให้เกิดประสิทธิภาพ

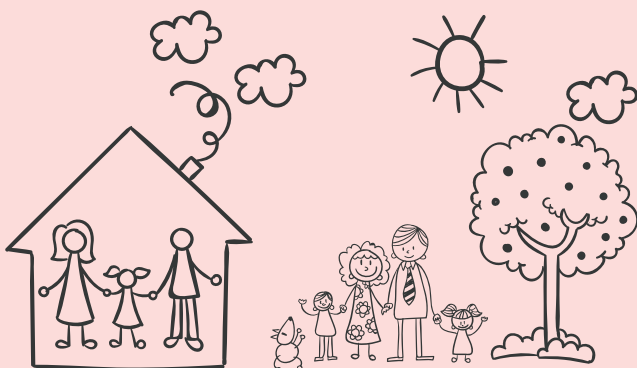
บทบาทของแต่ละภาคส่วนที่มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดและการดำเนินงานในพื้นที่ ได้แก่

- **กรมบัญชีกลาง** : การโอนเงินอุดหนุนให้แก่บิดา มารดา และผู้ปกครองของเด็กที่มีสิทธิผ่านระบบ e - Payment ภายใต้โครงการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม (e - Social Welfare)

- **กรมการปกครอง** : การตรวจสอบสถานะบุคคลของกลุ่มเป้าหมาย

- **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** : การรับลงทะเบียนขอรับสิทธิ ตรวจสอบสิทธิเบื้องต้น และรับรองสถานะครัวเรือน

- **กรมอนามัย** : การสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการต่าง ๆ การเชื่อมโยงฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมายกับคลังข้อมูลสุขภาพ (Health Data Center : HDC) เพื่อการติดตามพัฒนาการเด็กในโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 กรมกิจการเด็กและเยาวชนมีตัวชี้วัดระดับความสำเร็จในการบูรณาการระบบฐานข้อมูลเพื่อติดตามพัฒนาการเด็กซึ่งเกี่ยวกับการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูล ได้แก่

(1) ระบบฐานข้อมูลโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ได้ดำเนินการเชื่อมโยงกับคลังข้อมูลสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข โดยมีข้อมูลประวัติการคลอด การดูแลทารกหลังคลอด การฉีดวัคซีน การวัดระดับโภชนาการ และพัฒนาการ

(2) มีการรายงานผลร้อยละของเด็กที่ได้รับเงินในโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด มีพัฒนาการเด็กปกติ ลำไส้ หรือสงสัยลำไส้ โดยจะดำเนินการและสรุปผลปีละ 1 ครั้ง เพื่อเสนอเป็นนโยบายในการพัฒนา กลุ่มเป้าหมาย โดยพบว่าเด็กในโครงการที่มีข้อมูลอยู่ในคลังข้อมูลสุขภาพ (HDC) ได้รับการประเมินพัฒนาการคิดเป็นร้อยละ 78.66 (ข้อมูล ณ เดือนพฤศจิกายน 2563)

- **สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) และองค์กรทางวิชาการอื่น ๆ** : การสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการที่จำเป็น รวมถึงการประเมินผลการดำเนินงาน และผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- **องค์กรระหว่างประเทศ** : การสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ ข้อเสนอจากพันธมิตรระหว่างประเทศ

3.3 การเสนอของบประมาณต่อคณะรัฐมนตรี

กรมกิจการเด็กและเยาวชน ได้เสนอขอตั้งงบประมาณประจำปีโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ดังนี้

	2559	2560	2561	2562	2563
งบประมาณที่ขอจัดตั้ง (ล้านบาท)	845.0640	1,200.0000	3,356.3520	2,912.2492	25,477.0000
งบประมาณที่ได้รับจัดสรร (ล้านบาท)	614.4000	1,113.1200	2,131.1856	3,485.0368	10,875.9144
ได้รับจัดสรรงบกลางเพิ่มเติม (ล้านบาท)	-	804.7052	1,396.9898	1,806.7383	2,899.6499

กระบวนการดำเนินงานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด (ปี 2562 - ปัจจุบัน)

3.5 การบริหารจัดการเรื่องร้องเรียน

ในปี พ.ศ. 2563 ได้รับเรื่องร้องเรียน (บุคคล) จากช่องทางเว็บไซต์กรมกิจการเด็กและเยาวชน และได้รับการส่งต่อจากสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน 75 เรื่อง ในประเด็น ดังนี้

- 1) การเสนอแนะเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ของโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
 - 2) การสอบถามสถานะการลงทะเบียนในโครงการฯ
 - 3) การสอบถามมาตรการการเยียวยากลุ่มเปราะบาง
 - 4) การเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการทางโทรศัพท์
- ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน 75 เรื่อง โดยมีสาระสำคัญในการชี้แจง ดังนี้

(1) การชี้แจงข้อมูลการดำเนินงานตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

(2) การดำเนินการตรวจสอบข้อมูลผู้ร้องเรียนในระบบฐานข้อมูล พร้อมชี้แจงกระบวนการดำเนินงานฯ

(3) การดำเนินงานตามมาตรการช่วยเหลือเยียวยา กลุ่มเปราะบาง ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2563 ซึ่งเห็นชอบให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดำเนินโครงการเพื่อช่วยเหลือเยียวยา และชดเชยให้แก่ประชาชนซึ่งได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยการจ่ายเงินเยียวยาโดยตรง รายละ 1,000 บาท ต่อเดือน เพิ่มเติมจากเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เป็นเวลา 3 เดือน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม 2563 และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

(4) การกำชับให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ณ ศูนย์ปฏิบัติการโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด กรมกิจการเด็กและเยาวชน ดำเนินงานตามกระบวนการของโครงการด้วยความรวดเร็ว เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด

ทั้งนี้ ประชาชนให้ความสนใจในการสอบถามการเพิ่มช่องทางการรับเรื่องร้องเรียน และติดต่อสอบถามประเด็นมาตรการเยียวยา กลุ่มเปราะบางมากที่สุด

สำหรับช่องทางเว็บไซต์ศูนย์ปฏิบัติการโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด (<http://www.csg.go.th>) มีประชาชนให้ความสนใจสอบถามในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ตอบข้อซักถามเรียบร้อยแล้ว สรุปได้ดังนี้

- 1) แจ้งปัญหาไม่ได้รับเงินอุดหนุนฯ จำนวน 4,279 ครั้ง
- 2) สอบถามสถานะการจ่ายเงิน จำนวน 1,467 ครั้ง
- 3) สอบถามเกี่ยวกับการยืนยันสิทธิ จำนวน 1,241 ครั้ง

นอกจากนี้ในช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ Facebook โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ประเด็นที่มีการสอบถามเข้ามามากที่สุด คือ 1) กำหนดการจ่ายเงินสวัสดิการ เช่น วันที่จ่ายเงิน 2) จะได้รับสิทธิหรือไม่ 3) ชำนาญการได้รับเงินสวัสดิการ เป็นชาวจริง หรือ ชาวปลอม 4) ความหมายของสถานะผู้มีสิทธิที่ระบุในระบบตรวจสอบสิทธิผ่านเว็บไซต์ และ 5) สิทธิในการได้รับสวัสดิการย้อนหลัง ตามลำดับ

3.6 การส่งเสริม/พัฒนา คุณภาพชีวิตกลุ่มเป้าหมาย

1) การป้องกันและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ในเด็ก เยาวชน และครอบครัว กลุ่มเด็ก (0 - 6 ปี) จากครัวเรือนผู้มีรายได้ต่ำ จากสถานการณ์ดังกล่าวกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เสนอมาตรการช่วยเหลือเยียวยา กลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบในครั้งนี้ โดยมีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือเยียวยา กลุ่มเด็ก ผู้สูงอายุ และคนพิการ ที่ได้รับผลกระทบทางสังคมจากการแพร่ระบาด ให้ได้รับการคุ้มครองทางสังคม และสามารถเผชิญกับสภาวะวิกฤติต่อไปได้อย่างสมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2563 เห็นชอบผลการพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรองการใช้จ่ายเงินกู้ โดยอนุมัติให้ กระทรวง พม. ดำเนินโครงการเพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชยให้แก่ประชาชน ซึ่งได้รับผลกระทบดังกล่าว โดยการจ่ายเงินเยียวยาโดยตรงรายละ 1,000 บาท ต่อเดือน จำนวน 3 เดือน คือ ตั้งแต่

เดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม 2563 ซึ่งเป็นการให้เงินเพิ่มเติมจากเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เพิ่มเติมจากเบี้ยความพิการ และเพิ่มเติมจากเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กรอบวงเงินไม่เกิน 20,345,643,000 บาท (สองหมื่นสามร้อยสี่สิบล้านหกแสนสี่หมื่นสามพันบาทถ้วน)

ต่อมากระทรวง พม. ได้ออกคำสั่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ 416/2563 เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรการช่วยเหลือเยียวยากลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2563 เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย ซึ่งกรมกิจการเด็กและเยาวชนร่วมเป็นคณะทำงานดังกล่าว และคณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2563 เห็นชอบการขอปรับการจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยาจากการจ่ายรายละ 1,000 บาท ต่อเดือน เป็นระยะเวลา 3 เดือน มาเป็นการจ่าย 1 ครั้ง จำนวน 3,000 บาท ในเดือนกรกฎาคม 2563 ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2563 ขยายระยะเวลาการดำเนินการโครงการจ่ายเงินเยียวยา กลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบ รายละ 3,000 บาท จากเดือนกรกฎาคม 2563 ถึงสิ้นเดือนกันยายน 2563 เพื่อให้สามารถจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยาให้แก่กลุ่มผู้มีสิทธิที่จ่ายเงินไม่สำเร็จ

กรมบัญชีกลางได้เบิกจ่ายเงินให้แก่ผู้มีสิทธิตามมาตรการฯ กลุ่มเด็กจากครัวเรือนยากจน (0 - 6 ปี) เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2563 สรุปผลการเบิกจ่าย ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน 2563 ซึ่งเบิกจ่ายได้สำเร็จ จำนวน 1,394,629 คน เป็นเงิน 4,183,887,000 บาท ดังนี้

- เด็กผู้มีสิทธิได้รับเงินกลุ่มเปราะบาง
จำนวน 1,394,756 คน
เป็นเงิน 4,184,268,000 บาท
- เบิกจ่ายได้สำเร็จ
จำนวน 1,394,629 คน
เป็นเงิน 4,183,887,000 บาท
- เบิกจ่ายไม่สำเร็จ จำนวน 127 คน**
เป็นเงิน 381,000 บาท

** สาเหตุเนื่องจาก เด็กเสียชีวิต บัญชีธนาคารของผู้ปกครองมีการเปลี่ยนแปลง โอนผิดบัญชีเนื่องจากการบันทึกข้อมูลในระบบผิดพลาด และการดำเนินการโอนเงินให้แก่ผู้มีสิทธิที่ถูกต้องไม่ทันตามกำหนด (เดือนกันยายน 2563) เป็นต้น

2) กระทรวงสาธารณสุขได้ให้ความร่วมมือในการนำข้อมูลเด็กที่มารดาเข้าร่วมโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาเชื่อมโยงกับข้อมูลการประเมินพัฒนาการเด็ก โดยใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (Developmental Surveillance and Promotion Manual : DSPM) ซึ่งพบข้อมูลว่า เด็กในโครงการที่มีข้อมูลอยู่ในคลังข้อมูลสุขภาพ (HDC) มีจำนวนทั้งสิ้น 1,751,328 คน ได้รับการประเมินพัฒนาการจำนวน 1,377,582 คน คิดเป็นร้อยละ 78.66 ของเด็กที่มีข้อมูลอยู่ในคลังข้อมูลสุขภาพ (HDC) และเด็กที่ได้รับการประเมินพัฒนาการดังกล่าว มีพัฒนาการสมวัยจำนวน 1,312,777 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 95.30 (ข้อมูล ณ เดือนพฤศจิกายน 2563)

4.

สรุปข้อมูลการติดตาม ผลการดำเนินงาน โครงการฯ

4.1 การเข้าถึงของกลุ่มเป้าหมาย

โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดเป็นโครงการที่มีการดำเนินนโยบายแบบเฉพาะเจาะจง (targeting policy) และมีการกำหนดคุณสมบัติ ผู้ที่มีสิทธิไว้อย่างชัดเจน แต่วิธีการที่ใช้ยื่นขอรับสิทธิด้วยการลงทะเบียน และต้องมีผู้รับรองคุณสมบัติด้านรายได้ และสถานะครัวเรือน อาจก่อให้เกิดปัญหาการตกหล่นได้ หรือ exclusion error เนื่องจากความไม่รู้ ไม่สนใจ ไม่มีเวลา ไม่มีเอกสารที่จะใช้ในการยื่นขอลงทะเบียน หรือหาผู้รับรองรายได้ไม่ได้ เป็นต้น ขณะเดียวกันคุณสมบัติที่กำหนดไว้ซึ่งพิจารณารายได้เฉลี่ยของครัวเรือน และมีผู้รับรองรายได้ ก็อาจเกิดปัญหาคนที่สมควรได้รับสิทธิ แต่ได้รับสิทธิ หรือ inclusion error ซึ่งส่งผลกระทบต่อประมาณที่ต้องใช้ในโครงการ

การคำนวณการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้ข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ในปี 2563 ซึ่งเป็นการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยการสำรวจในปี 2563 ได้มีการเพิ่มคำถามเรื่องการได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด แต่ในปีดังกล่าวไม่ได้ถามรายได้ของครัวเรือน ทำให้ขาดข้อมูลรายได้ที่จะมาใช้ในการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย สิ่งที่จะทำได้คือการพิจารณาข้อมูลการได้รับเงินอุดหนุนของกลุ่มเด็กที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนยากจน ซึ่งพบว่ามีอัตราการตกหล่นค่อนข้างสูง อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจำนวนผู้ได้รับเงินอุดหนุนฯ จากข้อมูลการสำรวจฯ พบว่ามีจำนวนผู้ได้รับเงินอุดหนุนต่ำกว่าจำนวนที่รายงานจากระบบฐานข้อมูลโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดค่อนข้างมาก (ต่ำกว่าประมาณร้อยละ 55) สาเหตุที่มีการรายงานจำนวนเด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนต่ำกว่าความเป็นจริงเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ

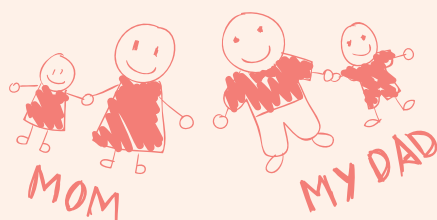
ประการแรก การสุ่มตัวอย่างของการสำรวจข้อมูลชุดนี้ไม่ได้เลือกตัวอย่างเฉพาะครัวเรือนที่มีเด็กเล็ก เป็นการสอบถามครัวเรือนทั่ว ๆ ไป

ประการที่สอง การถามถึงการได้รับเงินอุดหนุนฯ โดยใช้ชื่อเต็มของโครงการ ซึ่งไม่ได้เป็นชื่อเรียกที่ผู้ตอบคุ้นเคย หรือไม่เคยได้ยิน ทำให้มีแนวโน้มที่จะตอบว่าตนเองไม่ได้รับเงินอุดหนุนฯ

ประการที่สาม การสอบถามซึ่งเป็นการตอบแทนกัน ก็อาจจะเป็นไปได้สูงที่ผู้ตอบจะไม่ทราบข้อมูลที่แท้จริง

การคำนวณสัดส่วนเด็กตกหล่นโดยพิจารณาเฉพาะเด็กในครัวเรือนยากจน ซึ่งเป็นกลุ่มที่ควรได้รับเงินอุดหนุนฯ (ไม่ได้คำนวณที่ครัวเรือนรายได้ต่ำกว่า 1 แสน ต่อคน ต่อปี เนื่องจากไม่มีข้อมูลรายได้) และได้ปรับจำนวนผู้มีสิทธิได้รับเงินให้เท่ากับข้อมูลที่ได้จากระบบฐานข้อมูลโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด โดยให้มีการกระจายระหว่างครัวเรือนยากจนและไม่ยากจนในอัตราส่วนเดิม รวมทั้งปรับจำนวนเด็กให้สอดคล้องกับข้อมูลประมาณการจำนวนประชากรของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่าสัดส่วนการตกหล่นคนจนอยู่ที่ ร้อยละ 38.7

อย่างไรก็ตาม วิธีการนี้เป็นวิธีการคำนวณแบบเทียบเคียงเท่านั้น การวิเคราะห์ให้ถูกต้องมากขึ้นสามารถทำได้โดยการสอบถามทบทวนการได้รับสิทธิของกลุ่มผู้ที่ตอบว่าเด็กในครัวเรือนไม่ได้รับสิทธิ โดยใช้คำถามที่สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น และนำสัดส่วนความผิดพลาดจากการสอบถามมาปรับปรุงผลโดยรวมอีกครั้ง

4.2 ผลสัมฤทธิ์ของโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

ข้อมูลพัฒนาการของเด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเทียบกับเด็กทั้งประเทศพบว่าเด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนฯ มีพัฒนาการที่ใกล้เคียงกับเด็กทั้งประเทศ โดยพบว่าเด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนฯ ที่มารับการคัดกรองพัฒนาการ DSPM พบว่ามีพัฒนาการสมวัยในครั้งแรกเฉลี่ยร้อยละ 72.0 ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของเด็กทั้งประเทศที่มีพัฒนาการสมวัยในการคัดกรองครั้งแรกอยู่ที่ร้อยละ 71.6 แต่พบว่ามีอีก 4 เขตสุขภาพที่เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนฯ มีร้อยละของเด็กที่มีพัฒนาการสมวัยในการคัดกรองครั้งแรกต่ำกว่า อย่างไรก็ตาม การเปรียบเทียบผลต่อพัฒนาการที่ถูกต้องควรเปรียบเทียบเด็กที่มีสภาพแวดล้อมและเศรษฐกิจที่ใกล้เคียงกัน (เช่น ใช้วิธี propensity score matching: psm ในการวัดผลกระทบ) อย่างไรก็ตาม ผลที่พบนี้ถือว่ากลุ่มเป้าหมายมีพัฒนาการในระดับที่ดีเมื่อเทียบกับคนทั้งประเทศ เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายเงินอุดหนุนฯ เป็นกลุ่มยากจนหรือเสี่ยงจน ซึ่งปกติน่าจะได้รับโภชนาการและการดูแลที่น้อยกว่าเด็กทั่วไป (ข้อมูลการประเมินผลโครงการฯ โดย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ร่วมกับองค์การทุนเพื่อเด็กสหประชาชาติ (UNICEF) ณ เดือนเมษายน 2564)

เขตสุขภาพ	ทารกที่มารดาเข้าร่วมโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ได้รับการคัดกรองพัฒนาการ DSPM				เด็กไทยอายุ 9, 18, 30, 42 และ 60 เดือน ได้รับการประเมินพัฒนาการตามเกณฑ์		
	เป้าหมาย	คัดกรอง	สมวัยครั้งแรก	ร้อยละสมวัยครั้งแรก	คัดกรอง	สมวัยครั้งแรก	ร้อยละสมวัยครั้งแรก
เขตสุขภาพที่ 1	22,207	9,354	6,515	69.6%	57,129	40,269	70.5%
เขตสุขภาพที่ 2	15,953	7,520	5,633	74.9%	42,699	31,027	72.7%
เขตสุขภาพที่ 3	11,876	5,984	4,308	72.0%	34,156	25,027	73.3%
เขตสุขภาพที่ 4	8,210	3,320	2,549	76.8%	43,888	34,028	77.5%
เขตสุขภาพที่ 5	13,772	6,796	4,998	73.5%	57,950	42,605	73.5%
เขตสุขภาพที่ 6	9,662	4,766	3,491	73.2%	66,097	46,612	70.5%
เขตสุขภาพที่ 7	19,665	10,099	5,974	59.2%	64,736	37,644	58.2%
เขตสุขภาพที่ 8	28,062	12,484	9,196	73.7%	76,697	55,069	71.8%
เขตสุขภาพที่ 9	28,796	13,598	10,038	73.8%	83,559	61,567	73.7%
เขตสุขภาพที่ 10	25,667	12,510	9,288	74.2%	66,990	48,193	71.9%
เขตสุขภาพที่ 11	22,286	9,450	6,888	72.9%	58,528	42,596	72.8%
เขตสุขภาพที่ 12	37,577	17,841	12,962	72.7%	89,369	66,254	74.1%
เขตสุขภาพที่ 13	na.	na.	na.	na.	na.	na.	na.
รวม	243,733	113,722	81,840	72.0%	741,798	530,891	71.6%

ตารางพัฒนาการเด็ก 0 - 5 ปี จำนวนเด็กไทย อายุ 9, 18, 30, 42 และ 60 เดือน ได้รับการประเมินพัฒนาการตามเกณฑ์

4.3 เสี่ยงสะท้อน ผู้ปกครอง

(1) นางสาวมะลิ (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป :

ความสัมพันธ์ ยาย

การรับสิทธิ ได้รับเงินอุดหนุนฯ มาแล้วประมาณ 1 ปี กว่า

ประโยชน์จากสวัสดิการที่ได้รับ : เป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อนม ผ้าอ้อมเด็ก และของใช้ส่วนตัว

พัฒนาการและการรับบริการด้านสาธารณสุข : พัฒนาการเด็กปกติดี และได้รับบริการสาธารณสุขครบถ้วน (จากโรงพยาบาลราชวิถี)

ปัญหาที่พบในการรับสวัสดิการ : หลังจากลงทะเบียนแล้ว เงินอุดหนุนฯ ที่ได้นาน (ตกเบิกย้อนหลังประมาณ 5 เดือน) เหตุผลความล่าช้าน่าจะมาจากการยืนยันสิทธิในส่วนรายได้ครัวเรือน

ข้อคิดเห็น : เนื่องจากผู้ปกครอง (ยาย) มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ทำให้เมื่อต้องไปรับจ้างจำเป็นต้องจ้างคนมาดูแลเด็ก ค่าใช้จ่าย 200 บาท ต่อวัน ทำให้เงินอุดหนุนที่ได้รับยังคงไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการดูแลเด็ก แต่ถือว่าช่วยแบ่งเบาได้ในระดับหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ : สวัสดิการที่ต้องการเพิ่มเติม คือ ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของเด็ก ไม่ควรต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมตามนโยบายเรียนฟรีของภาครัฐ ซึ่งทุกวันนี้ เด็กยังมีค่าใช้จ่ายดังกล่าว โดยแรกเข้าเรียนประมาณ 5,000 บาท (แบ่งเป็น ค่าเทอมจำนวน 4,000 บาท และค่าเสื้อผ้า กระเป๋า รองเท้า จำนวน 1,000 บาท)

(2) นางสาวดวงเดือน (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป :

ความสัมพันธ์ มารดา (ในครอบครัวพักอาศัยร่วมกัน จำนวน 5 คน ได้แก่ บิดา มารดา และบุตร)

การรับสิทธิ ได้รับเงินอุดหนุนฯ มาแล้วประมาณ 2 ปี โดยมารดาเป็นแม่บ้าน ไม่ได้ประกอบอาชีพและบิดาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป

ประโยชน์จากสวัสดิการที่ได้รับ : เป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อนม และผ้าอ้อมเด็ก

พัฒนาการและการรับบริการด้านสาธารณสุข : พัฒนาการเด็กสมวัย แข็งแรง และได้รับการบริการสาธารณสุขครบถ้วน

ปัญหาที่พบในการรับสวัสดิการ : หลังจากลงทะเบียนแล้ว เงินอุดหนุนฯ ที่ได้นานประมาณ 5 - 6 เดือน สาเหตุจากความล่าช้าในการบันทึกข้อมูลเข้าระบบ

ข้อคิดเห็น : สวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ถือว่าเป็นสวัสดิการที่มีประโยชน์ต่อครอบครัว

ข้อเสนอแนะ : สวัสดิการที่ต้องการให้สนับสนุนเพิ่มเติม คือ ค่าใช้จ่ายในการศึกษาโดยเฉพาะค่าแรกเข้าที่สูงมาก และเสนอแนะว่าหากเป็นไปได้ ควรปรับสวัสดิการเงินอุดหนุนฯ เพิ่มขึ้น เช่น 800 บาท ต่อคน ต่อเดือน และสูงสุด 1,000 บาท ต่อคน ต่อเดือน

(3) นางสาวสุพรรณษา (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป :

ความสัมพันธ์ มารดา (ในครอบครัวพักอาศัยร่วมกัน จำนวน 8 คน รวมญาติคนอื่น ๆ)

การรับสิทธิ ลงทะเบียนเมื่อเดือนพฤษภาคม 2563 โดยทราบข้อมูลจาก Facebook โครงการ และเมื่อทราบก็รับมาลงทะเบียน โดยบิดาและมารดา ประกอบอาชีพมีเงินเดือนทั้ง 2 คน

ประโยชน์จากสวัสดิการที่ได้รับ : เป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อนม ผ้าอ้อมเด็ก และของใช้ส่วนตัว

พัฒนาการและการรับบริการด้านสาธารณสุข : พัฒนาการเด็กเป็นไปตามวัย และได้รับบริการด้านสาธารณสุขครบถ้วน

ปัญหาที่พบในการรับสวัสดิการ : ไม่มีปัญหาใด ๆ แม้ว่าจะรอสวัสดิการประมาณ 6 เดือน เนื่องจากไม่เดือดร้อนในเรื่องค่าใช้จ่ายมากนัก

ข้อคิดเห็น : สวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ถือว่าเป็นสวัสดิการที่มีประโยชน์ต่อเด็ก โดยเฉพาะเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อของใช้ทั่ว ๆ ไป

ข้อเสนอแนะ : เสนอแนะว่าถ้าสามารถปรับสวัสดิการเงินอุดหนุนฯ ให้เพิ่มขึ้นได้ที่เหมาะสมกับครอบครัวตนเองคือประมาณ 1,000 บาท ต่อคน ต่อเดือน

(4) นางสาวอมลวรรณ (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป :

ความสัมพันธ์ มารดา (ในครอบครัวพักอาศัยร่วมกัน จำนวน 4 คน)

การรับสิทธิ ได้รับเงินอุดหนุนฯ ประมาณ 1 ปี โดยได้ข้อมูลจากเพื่อนบ้านใกล้กัน

ประโยชน์จากสวัสดิการที่ได้รับ : เป็นค่าเล่าเรียน (ศูนย์เด็กเล็ก) เดือนละ 500 บาท และค่ารถรับส่งไปโรงเรียน

พัฒนาการและการรับบริการด้านสาธารณสุข : พัฒนาการเด็กแข็งแรงสมบูรณ์ดี

ปัญหาที่พบในการรับสวัสดิการ : ไม่มีปัญหาใด ๆ ณ ตอนแรกที่ได้รับเงินค่าเช่า (ประมาณ 3 เดือน) เพราะมารดานำบัญชีที่ปิดแล้วไปใช้เป็นหลักฐาน ซึ่งแก้ไขเรียบร้อยแล้ว

ข้อคิดเห็น : การได้รับเงินอุดหนุนฯ ถือว่าช่วยเหลือในเรื่องค่าใช้จ่ายเด็กได้ดี

ข้อเสนอแนะ : เสนอแนะว่าถ้าสามารถให้รับเงินอุดหนุนฯ ย้อนหลังตามอายุเด็กได้ก็จะดี และถ้ามีการให้รับเงินอุดหนุนฯ เพิ่ม จำนวนที่เหมาะสมคือ ประมาณ 800 - 1,000 บาท/เดือน

(5) นางสาวธัญวลัย (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป :

ความสัมพันธ์ มารดา (ในครอบครัวพักอาศัยร่วมกัน จำนวน 5 คน มียายอยู่ห้องข้าง ๆ)
การรับสิทธิ ลงทะเบียนรับเงินอุดหนุนฯ วันที่ 19 มิถุนายน 2562 โดยทราบข่าวจาก
เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขต ครอบครัวอาศัยร่วมกันที่ปากคลองตลาด
ซึ่งไม่มีค่าเดินทางเวลาต้องส่งเด็กไปโรงเรียน

ประโยชน์จากสวัสดิการที่ได้รับ : เป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อนม และของใช้ส่วนตัวต่าง ๆ
ของเด็ก และเป็นค่าเล่าเรียน ของลูกคนโต (หรือถ้า ณ วันที่ได้รับเงินอุดหนุนฯ มีกิจกรรมของเด็กที่ต้อง
ใช้เงิน ก็จะนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในกิจกรรมตอนนั้น)

พัฒนาการและการรับบริการด้านสาธารณสุข : พัฒนาการเด็กแข็งแรงสมบูรณ์มาก

ปัญหาที่พบในการรับสวัสดิการ : ไม่มีปัญหาใด ๆ ไม่มีความล่าช้าในการได้รับเงินอุดหนุนฯ
และเจ้าหน้าที่เขตให้บริการดีมาก

ข้อคิดเห็น : ชอบในสวัสดิการดังกล่าว ถือว่าเป็นสวัสดิการที่ดีมาก

ข้อเสนอแนะ : เสนอแนะว่าการให้บริการของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขต ถือว่ามี
ความสำคัญมาก เจ้าหน้าที่ควรเอาใจใส่กลุ่มเป้าหมาย การให้ข้อมูลต่าง ๆ ต้องชัดเจน และถูกต้อง
เพื่อให้สามารถบอกต่อได้ และจะเป็นผลดีกับโครงการ

(6) นางสาววัลลภา (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป :

ความสัมพันธ์ มารดา (ในครอบครัวพักอาศัยร่วมกัน จำนวน 6 คน)
การรับสิทธิ รับเงินอุดหนุนฯ มาแล้วประมาณ 3 งวด
โดยรู้ข้อมูลจากประธานชุมชน และเมื่อลงทะเบียนแล้วประมาณ 1 เดือน
ก็ได้รับเงินอุดหนุนฯ เลย

ประโยชน์จากสวัสดิการที่ได้รับ : เป็นค่าเล่าเรียน / ค่าหนังสือ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ของเด็ก

พัฒนาการและการรับบริการด้านสาธารณสุข : พัฒนาการเด็กแข็งแรงสมบูรณ์

ปัญหาที่พบในการรับสวัสดิการ : ไม่มีปัญหาใด ๆ

ข้อคิดเห็น : ถือว่าเป็นสวัสดิการที่ดี และช่วยเหลือค่าใช้จ่ายของเด็ก ๆ ได้ดี

ข้อเสนอแนะ : เสนอแนะว่าหากจะได้เงินอุดหนุนฯ เพิ่ม ค่าใช้จ่ายประมาณ 800 บาท/เดือน น่าจะพอดี

(7) นางสาวนฤมล (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป :

ความสัมพันธ์ มารดา (ในครอบครัวพักอาศัยร่วมกัน จำนวน 4 คน ได้แก่ มารดา หลาน และบุตร)

การรับสิทธิ ได้รับเงินอุดหนุนฯ มาแล้วประมาณ 2 ปี โดยบิดาเป็นผู้มีรายได้หลัก และส่งค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ให้ครอบครัว แต่ไม่ได้อาศัยอยู่ร่วมกัน โดยข้อมูลสวัสดิการเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิด มารดาได้มาจากประธานชุมชน โดยนำเอกสารมาให้

ประโยชน์จากสวัสดิการที่ได้รับ : เป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อนม และค่าเดินทางไปโรงเรียน

พัฒนาการและการรับบริการด้านสาธารณสุข : พัฒนาการเด็กสมวัย และได้รับการสาธารณสุขครบถ้วน

ปัญหาที่พบในการรับสวัสดิการ : ไม่มี โดยถึงแม้ว่าจะได้ตกเบิก แต่ก็ใช้เวลาไม่นาน

ข้อคิดเห็น : สวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ถือว่าเป็นสวัสดิการที่มีประโยชน์ต่อครอบครัว ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่เขตถือว่ามีความสำคัญต้องเป็นผู้เอาใจใส่และดูแลกลุ่มเป้าหมายให้ดี

ข้อเสนอแนะ : เสนอแนะว่าหากเป็นไปได้ควรปรับสวัสดิการเงินอุดหนุนฯ เพิ่มขึ้น เช่น 1,000 บาท ต่อคน ต่อเดือน

(8) นางสาวรัชฎาพร (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป :

ความสัมพันธ์ มารดา (ในครอบครัวพักอาศัยร่วมกัน จำนวน 6 คน ได้แก่ บิดา มารดาและบุตร)

การรับสิทธิ ได้รับเงินอุดหนุนฯ มาแล้วประมาณ 2 ปี โดยบิดาเป็นผู้มีรายได้หลัก และข้อมูลสวัสดิการเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิด มารดาได้รับทราบข้อมูลมาจากเจ้าหน้าที่สำนักงานเขต

ประโยชน์จากสวัสดิการที่ได้รับ : เป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อนม และผ้าอ้อมเด็ก

พัฒนาการและการรับบริการด้านสาธารณสุข : พัฒนาการเด็กสมวัย และได้รับการสาธารณสุขครบถ้วน

ปัญหาที่พบในการรับสวัสดิการ : ไม่มี

ข้อคิดเห็น : สวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ถือว่าเป็นสวัสดิการที่มีประโยชน์ต่อครอบครัว และการให้สวัสดิการสามารถให้เป็นของใช้อื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับเด็กได้โดยไม่ต้องเป็นเงินเพียงอย่างเดียว

ข้อเสนอแนะ : เสนอแนะว่าหากเป็นไปได้ควรปรับสวัสดิการเงินอุดหนุนฯ เพิ่มขึ้น เช่น 1,500 บาท ต่อคน ต่อเดือน

(9) นางสาวศิริลักษณ์ (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป :

ความสัมพันธ์ มารดา (ในครอบครัวพักอาศัยร่วมกัน จำนวน 5 คน ได้แก่ บิดา มารดา และบุตร)

การรับสิทธิ ได้รับเงินอุดหนุนฯ มาแล้วประมาณ 1 ปี กว่า โดยบิดาเป็นผู้มีรายได้หลัก

ประโยชน์จากสวัสดิการที่ได้รับ : เป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อนม และผ้าอ้อมเด็ก

พัฒนาการและการรับบริการด้านสาธารณสุข : พัฒนาการเด็กสมวัย และได้รับการสาธารณสุขครบถ้วน

ปัญหาที่พบในการรับสวัสดิการ : ไม่มี เจ้าหน้าที่ดูแลดีมาก

ข้อคิดเห็น : สวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ถือว่าเป็นสวัสดิการที่มีประโยชน์ต่อครอบครัว

ข้อเสนอแนะ : เสนอแนะว่าหากเป็นไปได้ควรปรับสวัสดิการเงินอุดหนุนฯ เพิ่มขึ้น เช่น 1,000 - 1,200 บาทต่อคน ต่อเดือน

(10) นางสาววันวิสา (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป :

ความสัมพันธ์ มารดา (ครอบครัวอยู่ร่วมกัน 5 คน รวมพี่สาว กับน้องสาว)

การรับสิทธิ ได้รับเงินอุดหนุนฯ มาแล้วประมาณ 1 ปี โดยคนในครอบครัวทุกคนมีรายได้

ประโยชน์จากสวัสดิการที่ได้รับ : เป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อนม ผ้าอ้อมเด็ก และของใช้

พัฒนาการและการรับบริการด้านสาธารณสุข : พัฒนาการเด็กสมวัย แข็งแรง และได้รับการสาธารณสุขครบถ้วน

ปัญหาที่พบในการรับสวัสดิการ : ไม่มี เจ้าหน้าที่สำนักงานเขตให้บริการดี สวัสดิการได้รับตรงเวลาทุกเดือน ตกเบิกครั้งแรกเพียง 3 เดือน ซึ่งถือว่าพอใจมาก

ข้อคิดเห็น : สวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดเป็นสวัสดิการที่มีประโยชน์ต่อครอบครัว และน่าจะมีไปเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ : เสนอแนะว่าหากเป็นไปได้ควรปรับสวัสดิการเงินอุดหนุนฯ เพิ่มขึ้น เช่น 1,000 บาทต่อคน ต่อเดือน

5.

ก้าวต่อไป ของสวัสดิการ เงินอุดหนุนเพื่อการ เลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

5.1 แนวทางการดำเนินงาน และความก้าวหน้า โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ในรูปแบบการอุดหนุนเงินแบบถ้วนหน้า

1) คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ 2/2563 เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2563 เห็นชอบแนวทางการจัดสวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดแบบถ้วนหน้า ในอัตรา 600 บาท ต่อคน ต่อเดือน เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ นำเสนอแนวทางการจัดสวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดแบบถ้วนหน้าต่อคณะรัฐมนตรี โดยสาระสำคัญการจัดสวัสดิการเงินอุดหนุนฯ แบบถ้วนหน้า ประกอบด้วย 5 ประเด็นหลัก คือ

(1) การยืนยันสิทธิ การเปลี่ยนแปลงผู้รับสิทธิ และการสิ้นสุดสิทธิ

- เด็กแรกเกิด - 6 ปี ทุกคน ที่มีสัญชาติไทย
- เด็กที่เกิดตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2558 ถึง 30 กันยายน 2564 และยังไม่เคยได้รับสิทธิจะได้รับสิทธิตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2564 จนอายุครบ 6 ปี หลังจากที่มีบิดา มารดา หรือผู้ปกครองดำเนินการยืนยันสิทธิ
- เด็กที่เกิดตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2558 ถึง 30 กันยายน 2564 ที่ได้รับสิทธิอยู่เดิมจะได้รับสิทธิต่อเนื่อง จนอายุครบ 6 ปี
- เด็กที่เกิดตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2564 เป็นต้นไป จะได้รับสิทธิตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2564 จนอายุครบ 6 ปี หลังจากที่มีบิดา มารดา หรือผู้ปกครองดำเนินการยืนยันสิทธิ

- (2) การบริหารงบประมาณ ได้แก่ การตั้งงบประมาณ และวิธีการจ่ายเงิน ให้ตอบสนองต่อความต้องการกลุ่มเป้าหมาย ที่มีความสะดวก รวดเร็ว และถูกต้อง
- (3) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการดำเนินการพัฒนาระบบการจัดสวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดผ่านระบบดิจิทัล จุดเด่นคือ การพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล (DOPA-Digital ID) โดยความร่วมมือของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ผู้ได้รับสิทธิสามารถตรวจสอบสิทธิด้วยตนเองผ่านทาง Mobile Application เกิดระบบการประเมินความพึงพอใจของผู้มีสิทธิรับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด มีการจัดเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ และพัฒนาระบบการแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายนอก
- (4) การติดตามและประเมินผลโครงการฯ
- (5) การสนับสนุนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดสวัสดิการแบบถ้วนหน้า ได้แก่ การจัดทำระเบียบ ข้อบังคับ และคู่มือการดำเนินงาน การพัฒนาทรัพยากรบุคคล และการประชาสัมพันธ์เพื่อรองรับการจัดสวัสดิการแบบถ้วนหน้า

2) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมกิจการเด็กและเยาวชนได้ดำเนินการตามข้อเสนอของคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (กดยช.) โดยอยู่ระหว่างการพิจารณาเพื่อให้ได้รูปแบบและแนวทางการจัดสวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์บริบทของประเทศไทย ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กรมกิจการเด็กและเยาวชน ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดผ่านระบบดิจิทัล ภายใต้บูรณาการดิจิทัล โครงการพัฒนาบริการเพื่อเชื่อมโยงแพลตฟอร์มดิจิทัล กิจกรรม การพัฒนาระบบการบริการและสารสนเทศ ด้านเด็กและเยาวชนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาระบบและจัดหาครุภัณฑ์ เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพระบบฐานข้อมูลเงินอุดหนุนฯ ให้สอดคล้องกับการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2562 และรองรับการปรับนโยบาย เป็นการจัดสวัสดิการเงินอุดหนุนฯ ตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง โดยการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบดังกล่าวจะเริ่มตั้งแต่ระบบการลงทะเบียน ระบบการประมวลผล และตรวจสอบข้อมูล และระบบตรวจสอบสิทธิด้วยตนเอง ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จุดเด่นคือ ประชาชนสามารถยื่นขอรับสิทธิผ่าน Mobile Application ซึ่งเชื่อมโยงกับข้อมูลทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง เพื่อยืนยันตัวตนของผู้รับสิทธิ ลดความผิดพลาดในการนำเข้าสู่ข้อมูล ลดจำนวนเอกสาร และลดระยะเวลาการดำเนินงาน เพื่อให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินอุดหนุนได้อย่างรวดเร็ว ทั้งยังมีการแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายนอกอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการขับเคลื่อนงานในอนาคต

5.2 การถ่ายโอนภารกิจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการประชุมคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ก.ก.ถ.) ครั้งที่ 2/2562 เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2562 มีมติเห็นชอบร่างแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563 - 2565 และร่างแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563 - 2565 ซึ่งได้บรรจุโครงการเงินอุดหนุน

เพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดในแผนดังกล่าว ต่อมาในการประชุมคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ก.ก.ถ.) ครั้งที่ 2/2563 เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2563 มีมติเห็นชอบร่างแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563 - 2565 และร่างแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563 - 2565 เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ และรายงานรัฐสภาเพื่อทราบต่อไป และอยู่ระหว่างนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

กรมกิจการเด็กและเยาวชน อยู่ระหว่างดำเนินการปรับปรุงร่างคู่มือการปฏิบัติงาน ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการดำเนินการศึกษา วิจัย เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวจำนวน 2 ครั้ง คือ ในปี 2562 : การศึกษา เรื่อง ผลการดำเนินงานการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดสู่ความพร้อมการถ่ายโอนภารกิจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในปี 2562 โดยกรมกิจการเด็กและเยาวชน ร่วมกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้แก่ การสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อผลการดำเนินงานจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดสู่ความพร้อมการถ่ายโอนภารกิจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 77 จังหวัด ใน 4 ภาค และกรุงเทพมหานคร รวมทั้ง การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ใน 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำปาง อุบลราชธานี อำนาจเจริญ สงขลา ปัตตานี นนทบุรี และกรุงเทพมหานคร รวมจำนวน 150 คน ผลการศึกษา พบว่า โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดเป็นนโยบายรัฐบาลที่ดี และเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าต่อเด็กในระยะยาว และในปี 2563 : การศึกษาเรื่องคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อการถ่ายโอนภารกิจโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมกิจการเด็กและเยาวชน ร่วมกับมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ดำเนินการจัดทำร่างคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อการถ่ายโอนภารกิจโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมกันนี้อยู่ระหว่างการจัดทำแผนการถ่ายโอนร่วมกับ กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ก.ก.ถ.)

ที่มา

1. การประเมินผลกระทบโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2561

โดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) Economic Policy Research Institute (EPRI) และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

2. คู่มือการปฏิบัติงานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ตามมติคณะรัฐมนตรี 26 มีนาคม 2562

โดย กรมกิจการเด็กและเยาวชน

3. ระบบคลังข้อมูลสุขภาพคนไทย (Health Data Center : HDC) และผลการดำเนินงานด้านการขับเคลื่อนโครงการในมิติการสนับสนุนให้เกิดการเข้าถึงบริการคัดกรองพัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของกลุ่มเป้าหมาย

โดย กระทรวงสาธารณสุข

4. ผลการดำเนินงานการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดสู่ความพร้อมการถ่ายโอนภารกิจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในปี พ.ศ. 2562

โดย กรมกิจการเด็กและเยาวชน
ร่วมกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

5. งานวิจัย ผลกระทบของโควิด-19 ต่อครัวเรือนที่มีเด็กเล็ก ปี พ.ศ. 2563

โดย ดร.สมชัย จิตสุชน
และอาจารย์จิราภรณ์ แผลงประพันธ์
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI)

6. การศึกษา เรื่อง คู่มือการปฏิบัติงานเพื่อการถ่ายโอนภารกิจ โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปี พ.ศ. 2563

โดย กรมกิจการเด็กและเยาวชน
ร่วมกับมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

คณะผู้จัดทำ

นางสุภัชชา สุทธิพล

อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน
ที่ปรึกษา

นางสาวอุไร เล็กน้อย

รองอธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน
ที่ปรึกษา

นางภาวิณี สุมลตรี

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเยาวชน
ที่ปรึกษา

นายธงชัย มูลพันธ์

ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน
ที่ปรึกษา

นางปิยะวดี พงศ์ไทย

ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการโครงการ
เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

นางสาวกัญตภัก สังขพิทักษ์

นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ

นางอุไร หนองพล

นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

นางสาวสุภาวดี พร้อมพองษา

นักพัฒนาสังคมชำนาญการ

นางสาวกัญตสร เมธาสกุลวงศ์

นักพัฒนาสังคมชำนาญการ

นางสาวดวงนภา ศรีहरา

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางชื่นกมล ทองทวี

นักพัฒนาสังคม

นางสาวอรรวรรณ หรั่งกิจ

นักพัฒนาสังคม

นางสาวพัชรียา คางคำ

นักพัฒนาสังคม

นายธณานันท์ เจริญดี

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ระบบโครงการเงินอุดหนุนฯ

นายณพรัตน์ อัยลี

ช่วยปฏิบัติงานโครงการเงินอุดหนุนฯ

นางสาวชมพูนุท นกอยู่

ช่วยปฏิบัติงานโครงการเงินอุดหนุนฯ

นางสาวธัญญ์นรี ราชโยธี

ช่วยปฏิบัติงานโครงการเงินอุดหนุนฯ

นายอมร เดชทด

ช่วยปฏิบัติงานโครงการเงินอุดหนุนฯ

นางสาวเจนจิรา สุหุยานาง

ช่วยปฏิบัติงานโครงการเงินอุดหนุนฯ

นางศิริกัลยา สานุจิตร

ช่วยปฏิบัติงานโครงการเงินอุดหนุนฯ

